

Broj 11, septembar 2008.

Poštovani čitatelji,

Pred Vama je septembarški broj Biltena koji donosi informacije o radu DTT Foruma u proteklom periodu, korisne informacije koje se odnose na uvođenje digitalne televizije u Bosnu i Hercegovinu, i kao i obično kratke vijesti iz svijeta digitalne televizije zemalja u susjedstvu. U ovom broju Biltena naći ćete i informacije o novim dozvolama koje izdaje Regulatorna agencija za komunikacije, kao i pravila koja se odnose na pojedine dozvole.

Nadalje, ovaj broj donosi tabelu sa oznakama koje možete naći na novijim TV prijemnicima i opremi koja će biti potrebna za prijem DTT-a u vašim domovima.

Više informacija o uvođenju digitalne televizije u Bosni Hercegovini naći ćete na web stranici www.dtt.ba.

AKTIVNOSTI U AUGUSTU

Mjesec august je obilježen redovnim aktivnostima DTT Foruma, ali i promotivnim aktivnostima koje su se odnosile na prijedloge dizajna web stranice www.dtt.ba, pripremu materijala u koji je uključena i izrada rječnika digitalnih pojmova i skraćenica, koji će informisati građane Bosne i Hercegovine o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje.

Sastanak radne grupe za promociju

Radna grupa za promociju

Na sastanku radne grupa za promociju koji je održan **05.09.2008.** godine, razgovaralo se o izmjenama i dopunama nacрта za strategiju i definisanju vremenskog okvira za promociju. U razgovoru o promotivnoj kampanji zaključeno je da je potrebno izraditi kratki brif u kojem bi se navele osnovne smjernice za kampanju, a razmatrane su i mogućnosti oglašavanja putem banera.

AKTIVNOSTI U SEPTEMBRU

Uz redovne aktivnosti DTT Foruma, mjesec septembar je obilježen pripremama za DTT Radionicu svih radnih grupa na kojoj su se usvojili osnovni elementi i smjernice za završetak Strategije.

DTT Radionica

Na DTT radionici koja je održana **20.09.2008. godine** u Sarajevu, prisustvovala su sve radne grupe DTT Foruma. Radionica je održana sa ciljem da se finalizira nacrt dokumenta za Strategiju koji bi ubrzo trebao biti dostavljen na usvajanje Vijeću ministara.

Sekretar DTT Foruma, Emir Vajzović, je predstavio aktivnosti DTT Foruma i okvirni plan strategije poslije čega su koordinatori radnih grupa ukratko predstavili najznačajnije zaključke i odrednice u procesu prelaska sa analognog na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini.

Na DTT radionici usvojeni zaključci za nacrt Strategije

Na radionici su usvojeni zaključci po radnim grupama, između kojih se mogu izdvojiti konačni datum gašenja analogne tv (01.12.2011. godine) i sistem kompresije (MPEG4(H.264)) koji će se koristiti u Bosni i Hercegovini.

Regulatorna agencija za komunikacije izdaje nove dozvole u emitovanju

Regulatorna agencija za komunikacije je tokom 2008. godine prešla na novi režim izdavanja dozvola u emitovanju, u namjeri da uskladi proceduru izdavanja dozvola u BiH sa pristupom koji se koristi u zemljama EU. Slijedeći pretpostavku da konvergencija telekomunikacija, medija i sektora informacionih tehnologija zahtijeva jedinstveni regulatorni okvir kojim će biti obuhvaćene sve transmisionne mreže i usluge, EU je u 2002. godini usvojila novi regulatorni okvir za mreže i usluge elektronskih komunikacija¹.

Usvojivši tehnološki neutralan pristup, novi regulatorni okvir predviđa različita ovlaštenja/dozvole za različite uloge u lancu vrijednosti, s obzirom na to da svaki od njih igra zasebnu ulogu i ima specifičan set obaveza:

¹ Ovaj se regulatorni okvir sastoji od četiri specifične Direktive: Direktiva 2002/21/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 7. marta 2002. godine o Opštem regulatornom okviru za elektronske komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva), Direktiva 2002/20/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 7. marta 2002. godine o ovlaštenju elektronskih komunikacijskih mreža i usluga (Direktiva o ovlaštenju), Direktiva 2002/19/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 7. marta 2002. godine o pristupu i interkonekciji elektronskih komunikacijskih mreža i pripadajuće opreme (Direktiva o pristupu), Direktiva 2002/22/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 7. marta 2002. godine o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi).

<p>Dozvola za „mrežne operatore“</p>	<p>Korisnik dozvole je zadužen za izgradnju i održavanje infrastrukture. Dozvola reguliše odnos između vlasnika infrastrukture i pružaoca usluge i sadržaja.</p>
<p>Dozvola za „pružaoce usluge“</p>	<p>Korisnik dozvole je zadužen za sklapanje paketa različitih TV kanala i drugih usluga koji se pružaju pretplatnicima uz plaćanje naknade. Dozvola reguliše s jedne strane odnos između pružaoca usluge i pretplatnika, a s druge strane odnos između pružaoca usluge i pružaoca sadržaja (TV stanice koje se prenose putem mreže).</p>
<p>Dozvola za „pružaoce sadržaja“</p>	<p>Korisnik dozvole je „urednik“ kanala, zadužen da organizuje raspored TV programa koji se prenosi putem mreže, i koji su odgovorni za sadržaj ali, za razliku od analognih zemaljskih emitera, ne i za dostavu sadržaja gledaocima, s obzirom na to da se kanal emituje putem kablova, satelita, TLC-a ili DTT mreže.</p>

Obzirom da je prethodna Dozvola za vršenje usluga kablovske distribucije RTV programa obuhvatala regulaciju kako kablovskih distributera, tako i kablovskih TV stanica, odnosno pružaoca RTV sadržaja, Agencija je započela proces uspostavljanja odvojene regulacije za distributere RTV programa i pružaoce audiovizuelnih usluga (sadržaja), a sve u cilju uvođenja ravnopravne konkurencije i poboljšanja kvaliteta usluga na tržištu komunikacija BiH. Novi regulatorni okvir obuhvata:

Pravilo o načinu dodjele i uslovima dozvole za audiovizuelne medijske usluge

Pravilo je stupilo na snagu u martu 2008. godine, čime su se stekli uslovi za započinjanje procesa izdavanja Dozvole za pružanje audiovizuelnih medijskih usluga. Radi se o dozvoli za koju se mogu prijaviti sva pravna lica sa sjedištem u BiH, a koja su u skladu sa zakonom registrovana za obavljanje radio i televizijskih djelatnosti. Dobijanjem ove dozvole stiču se prava pružanja audiovizuelnih medijskih usluga, bez obzira na način distribucije, izuzimajući zemaljsko emitovanje. Audiovizuelne usluge koje se pružaju moraju biti u skladu sa Kodeksom o emitovanju RTV programa, kao i ostalim pravilima i propisima Agencije koji se odnose na emitovani sadržaj. Ova dozvola je „tehnološki neutralna“, obzirom da se primjenjuje na programski sadržaj, bez obzira na način prenosa signala.

Pravilo o načinu dodjele i uslovima dozvole za distribuciju RTV programa

Pravilo je usvojeno je na sjednici Vijeća Agencije održanoj 10. 09. 2008. godine i stupilo na snagu 06.10.2008. (Pravilo 36/2008 - Sl.gl. 80/08). Ovim se ostvaruju uslovi za započinjanje procesa izdavanja Dozvole za distribuciju RTV programa.

Ova regulacija je također „tehnološki neutralna“, obzirom da će se opseg primjene Dozvole proširiti na sve pružaoce usluge prenosa programskih sadržaja do krajnjih korisnika, bez obzira na vrstu distribucione mreže. Pored kablovske distribucije, primjena Dozvole će, dakle, biti moguća i na druge tehnologije distribucije RTV programa: bežičnu, satelitsku/DTH, DTT, ali i eventualne buduće oblike distribucije.

VIJESTI IZ SVIJETA

Hrvatska

(published by privately-owned independent weekly Nacional on 26. 08. 2008)

Digitalna HRVATSKA

U Hrvatskoj 99% domaćinstava posjeduje vlastiti TV set. Hrvatska ima 1.2 miliona pretplatnika, 85% Hrvatske je pokriveno digitalnim signalom trenutno, ali da bi cijela teritorija prešla na digitalno emitovanje potrebna je pokrivenost od 95%. Samo 10% domaćinstava posjeduje vlastiti TV set koji omogućava prijem digitalnog signala, tako da uvođenje digitalne televizije u Hrvatsku neće biti lagan posao.

Zasad je samo HRT najavio pokretanje dva nova specijalizirana kanala: HRT-a 3 za sport i zabavu i HRT-a 4 za vijesti. HRT je već pripremljen za početak emitovanja, ali se čeka dozvola od kompetentnih državnih institucija. Kao rezultat, još dva kanala na digitalnom multiplexu B ostaju slobodna u cijeloj državi. Vijeće elektronskih medija raspisat će tendere za sve dostupne kapacitete u tom multiplexu. NOVA TV i RTL

nisu nagovijestili da bi se mogli pridružiti utrci za nove kanale. Neke lokalne TV stanice u Zagrebu i Rijeci su već počele emitovati i u analognom i u digitalnom MPEG-2 standardu koji koriste digitalne satelitske televizije. U isto vrijeme se pojavljuje i DVB-T (Digital Video Broadcasting-Terrestrial) standard koji omogućava prijem koristeći MPEG -2.

Svaki TV pretplatnik će primiti kupon, osiguran od strane Vlade, koji će imati vrijednost od 135 HRK za kupovinu digitalnog prijemnika (set-top box). Vlada je napravila dogovor sa trgovinama da digitalni prijemnik košta 180 HRK, tako da će pretplatnici dodati samo 45 HRK. Naravno, kupon može također biti korišten i za popust za kupovinu novog televizora koji sadrži digitalni prijemnik.

Izvor:

<http://www.redorbit.com/news/entertainment/1543353/croatia-digital-tv-rollout-offering-new-channels-better-picture-quality/>

Francuska

09/09/2008

Proizvođači će ubuduće morati ugrađivati MPEG-4 AVC HD tuner u svaki TV set veličine 66 cm (26 inča) i veći od 1. decembra.

Ovo je dodatak zahtjevu da svaki HD-ready TV set mora imati HD tuner također od 1. decembra.

Svaki TV set i set-top box mora imati HD/DTT tuner od 1. decembra 2012.godine.

Izvor: [LegiFrance](http://www.legifrance.fr) <http://www.digitag.org/>

Evropski Parlament lansirao vlastiti web TV kanal

22/09/2008

Evropski parlament je lansirao vlastiti web TV kanal. Poznat kao EuroparlTV, cilj je „približiti Parlament evropskim građanima na moderan i kreativan način“. Također je rečeno da “Evropski parlament preferira web TV kanal u odnosu na tradicionalno emitovanje kanala.

EuroparlTV je podijeljen na 4 kanala, a svaki kanal ima za cilj drugačiju vrstu publike.

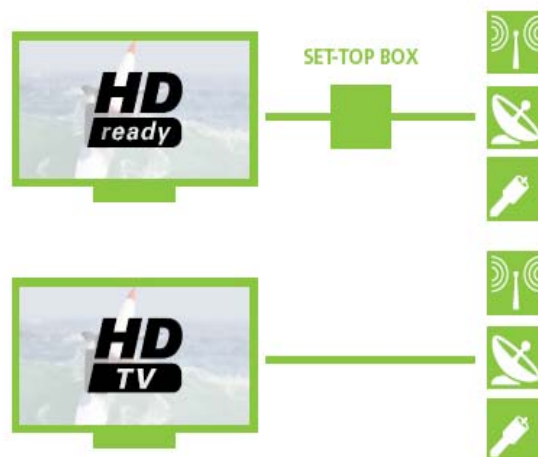
Izvor: <http://www.broadbandtvnews.com/?p=8626>

RJEČNIK DIGITALNIH POJMOVA

Da bi dobili sliku visoke definicije (HD - high definition) na vašim prijemnicima, potrebno je ne samo da primete signal kablovskim, satelitskim ili terestrijalnim (zemaljskim) putem, nego i da imate odgovarajuću HD opremu.

HD Television - televizor visoke rezolucije je tv set nove generacije koji ima neusporedivo bolji kvalitet slike i visoko kvalitetni zvuk.

HD TV i HD Ready (HD spreman) - oznake omogućavaju potrošaču da brzo i bez poteškoća identifikuje prijemnike, dekodere i ostalu opremu koja omogućava prenos i prikazivanje signala visoke definicije. Oznake su dodijeljene od strane EICTA, (European Information, Communications and Consumer Electronics Technology Industry Association) na temelju zahtijeva funkcionalnosti (minimalnih obaveznih) za televizijske prijemnike i opremu u prenosu digitalnog signala, i predstavljaju opsežan set tehničkih pravila koje su proizvođači morali zadovoljiti prije nego su oznake postavljene na opremu. Oznake predstavljaju sliku i zvuk najvišeg kvaliteta, ali i kompatibilnost sa ostalim uređajima koji nose ovu oznaku.

U tabeli su oznake koje vam mogu pomoći pri kupovini odgovarajućeg DTV prijemnika:

	<p>HD Ready</p> <p>Oznaka „HD ready“ ne podrazumijeva prikazivanje pune rezolucije prenošenja slike HDTV odašiljača (1080 p; često označeno kao „full HD“). Većina „HD ready“ prijemnika ima matricu TV ekrana koja ne posjeduje dovoljnu rezoluciju za prikaz 1080p signala. Rezultat je interpolacija slike u manju rezoluciju koju uređaj može prikazati. Uređaji sa oznakom „HD ready“ mogu prikazivati sliku sa rezolucijom od 720p i 1080i.</p> <p>Oznaka “ready” odnosi se na opremu koja nema ugrađeni set-top box ili digitalni converter koji je potreban za emitovanje digitalnog signala.</p>
	<p>HDTV</p> <p>Oznaka za televizijske prijemnike uključujući set-top box i integrisane digitalne TV. Označava da može primiti i dekodirati HD (720p, 1080i) sa satelitskog, kablovskog ili zemaljskog emitovanja.</p> <p>HDTV logo znači da televizor nije samo spreman za HD signal, nego ima digitalni prijemnik (receiver) ugrađen i ne treba mu dodatni set-top-box. Novi logo znak odnosi se na HD prijemnike, kombo uređaje, kao što su digitalni video rekorder (DVRs) koji ima ugrađen digitalne prijemnik.</p>

	<p>HD ready 1080p</p> <p>Oznaka za uređaje (uključujući IDTV - integralne digitalne televizore, monitore, projektore) koji uz rezoluciju od 720p i 1080i prenose i prikazuju signal visoke definicije od 1080p. Uređaji na kojima se nalazi znak «HD Ready» koristi se zajedno sa «HDTV» uređajima koji omogućavaju gledanje u visokoj rezoluciji. Uređaj sa oznakom «HD ready 1080p» omogućava rezoluciju od 1920 x 1080 ali je potrebno da se konektuje na «HDTV» uređaje da bi primili i dekodirali signal.</p>
	<p>HD TV 1080p Logo</p> <p>Namijenjen za «HD ready 1080p» uređaje koji primaju i dekodiraju signal HD (720p, 1080) koristeći satelitski, kablovski, terestrijalni prenos. Označava rezoluciju od 1920 x 1080.</p>

Set-top box ili Digitalni konvertor

Uređaj koji se priključi na analogni televizijski set i preko zračne antene konvertuje digitalni signal u analogni. Set-top box omogućava televizijskom setu da prima i dekodira digitalno emitovanje. Set-top box je neophodan gledaocima koji žele primati digitalni signal koristeći postojeći televizijski set.

Multicasting

Digitalno emitovanje omogućava istovremeno prenošenje većeg broja kanala. Ovo se zove multicasting. Za emitovanje više programa propisni kanal se podijeli u više podkanala.

PLANIRANE AKTIVNOSTI

U narednom periodu planirani su:

- Redovni sastanci radnih grupa DTT Foruma